

Vidím, že přes současné nezdary ve věci organisace míru kráčíme k tomuto cíli nezdolně po jiných cestách a že konec konců na všech stranách Evropy se nesporně jeví pokrok, pomalý, ale trvalý. Takto se oba velké proudy sociálního života, o kterých jsem před chvílí mluvil, sblíží, sjednotí na společné linii, která povede naše kroky k uskutečnění velkých zásad a ideálu sociální politiky, jichž výrazem jsou naše instituce.

Dovoluji si vysloviti nikoliv naději, ale jistotu, že práce VII. konference znamenati budou nový pokrok v tomto směru. ve směru pacifikace, konsolidace a rekonstrukce poválečného světa.

Přeložil Dr. Josef Skoch.

## Ze Sociálního ústavu Československé republiky.

Univ. prof. dr. Josef Gruber

bývalý ministr sociální péče, předseda Sociálního ústavu Československé republiky, zesnul 3. května, nedovršiv plných šedesáte let svého života, cele věnovaného úsilné snaze a neúnavné práci o české národohospodářské povznesení. Prof. Gruber narodil se 3. listopadu 1865 v Luži, středoškolská studia konal v Litomyšli, r. 1890 promovoval na právnické fakultě české university v Praze a byl od r. 1893 konceptním úředníkem obchodní komory pražské. Při tom věnoval se brzy vědecké práci a byl horlivě činný i publicisticky. Od r. 1896 redigoval »Národohospodářský obzor«, r. 1901 se habilitoval z politické ekonomie, r. 1907 stal se řádným profesorem na čes. vys. učení technickém v Praze a r. 1909 povolán byl na českou universitu. Zesnulý byl při tom nejen vynikající theoretik živého a zdravého smyslu historického, nýbrž i osvědčený praktický pracovník, který českému hospodářskému usilování dal mnohý zdravý podnět a organizační formu. Stačí tu jen vzpomenouti jeho práci v Obchodní a živnostenské komoře pražské v oboru politiky dopravní a živnostenské, jeho činnosti jako prvního generálního jednatele Národohospodářského ústavu při České akademii, jeho vůdčí účasti v České národohospodářské společnosti, podnětu k založení Technického musea, podnětu k akci o české zastoupení v Rakousko-uherské bance a jiných a jiných. Kolik vykonal vědecky jako universitní učitel národního hospodářství a jako hospodářský myslitel a spisovatel, nelze ve stručné vzpomínce doceniti. Ne neprávem byl tu nazván theoretikem národohospodářského vlastenectví, jež viděl v myšlence národní soběstačnosti, podepřené ovšem hospodářskou mravností a poctivostí. Při svém vyhroceném národním cítění měl však i dobrý smysl sociální — stavěn byl do řady liberálních socialistů —, který ho činil vůdčí hlavou našich sociálních politiků. Ve svých přečetných pracích časopiseckých (zejména v Národohospodářském obzoru a v Naší době již před plným čtvrtstoletím) propagoval myšlenku smírčích soudů, vystupoval pro zkrácení doby

pracovní, normované zákonem, ukazoval potřebu dobudování živnostenské inspekce, propagoval myšlenku starobního a invalidního pojištění dělnictva atd. V době, kdy zastával úřad ministra sociální péče, zákonem z 11. března 1921 o stavebním ruchu uvedena byla naše bytová politika na cesty, kterých dosud neopustila; za jeho úřadování vydán byl zákon o závodních výborech a zákon o státním příspěvku k podpoře nezaměstnaných (podle gentského systému), uvedeny byly v proud přípravné práce pro sociální pojištění; dr. Gruber ve svém ministerském úřadě dal i prvý u nás podnět ke kodifikaci pracovního práva atd. V posledních letech byl i předsedou Sociálního ústavu Československé republiky, jenž za jeho pevného, odborného a cílevědomého vedení rostl ve významnou instituci v oboru československého studia věd sociálních, nabýváje dobrého jména a uznání i v mezinárodních stycích, jak ukázal mimo jiné loňský Mezinárodní sjezd sociální politiky v Praze. Při své práci vědecké i organizační nacházel zesnulý ještě čas i k činnosti hospodářsky osvětné, uskutečňované v universitních extencích, na českém učení politickém, v Dělnické akademii, v kruzích živnostenských a j. Práce jeho byla hluboká a byla i velmi extensivní, přemnohá. Jeho životní dílo zůstane trvalým pomníkem pracovitého života Gruberova v českém snažení hospodářském a sociálně-politickém.

\*

Pohřeb prof. Grubera vypraven byl 7. května z Pantheonu Národního musea za velmi hojné účasti české veřejnosti, zejména odborných kruhů, do hrobky Slavína na hřbitově vyšehradském. V muzejním Pantheonu rozloučili se s velkým zesnulým zástupce Karlovy university a České akademie věd a umění, ministr sociální péče a zástupce Masarykovy akademie práce. Prvý mluvčí, vědecký druh Gruberův, univ. prof. dr. C. Horáček, pravil: Těžký vložen na mne úkol, abych dnes jménem akademického senátu university Karlovy a její právnické fakulty a jménem České akademie a Národohospodářského ústavu promluvil nad rakví svého věrného přítele. Úkol pro mne tím těžší, že jsem nikdy netušil, že on mne ve smrti předejde, a že nikoliv on mně, nýbrž já jemu prokáži tuto službu poslední. Tento truchlivý okamžik není místem, abych líčil široce životní běh prof. Josefa Grubera a abych plně oceňoval jeho význam. Jako mladý hoch již v měšťanské škole ukazoval tak bohatě nadání, že přestoupil na gymnasium, které s vyznamenáním absolvoval, a se stejně skvělým úspěchem šel pak na práva. Vstoupil pak do konceptní služby u pražské policie, ale to nebylo místo, kde by se náležitě uplatnil. Přešel pak k pražské Obchodní komoře, a hle, tu dána mu příležitost, aby plně věnovati se mohl tomu oboru, ve kterém později tak vynikl, a to zejména pozitivnímu theoretickému i praktickému hospodářství. Ale vedle toho byl i výbornou úřední silou, věnoval se literární činnosti a krátce nato založil naši nejstarší odbornou revui »Národohospodářský obzor«, kterýž též redigoval plných 30 let a v nějž vložil sta a sta článků a statí. Vyznamenával se v něm vždy vzácnou objektivitou a zvláštní neohrožeností, takže dnes těch 30 svazků »Národohospodářského obzoru« podává nám obraz celého našeho hospodářského vývoje. Pozornost na něj upoutána nezapomenutelným prof. Albínem Bráfem, a tak záhy vidíme dra Grubera jako soukromého docenta na české univer-

sítě, odkud odešel jakožto řádný profesor na vysokou školu technickou a když pak stal se dr. Bráf ministrem ve Vídni, převzal jeho stolicí národohospodářskou. Jakožto akademický činitel vychoval řadu generací studentských v naukách národohospodářských. Brzy nato s Josefem Hlávkou a Albínem Bráfem založil Národohospodářský ústav při České akademii a stal se jeho generálním jednatelem, jeho duší a jeho organisátorem. A tak působil také v průmyslové jednotě a dlouhá léta stál v čele Národohospodářské společnosti. Pak přišel převrat, a tu nebylo dopřáno Gruberovi bezprostředně se zúčastniti na vybudování našeho nového státu. Ale nedlouho poté, když přišel úřednický kabinet, povolán byl prof. Gruber v čelo resortu ministerstva sociální péče, aby tam zanechal hluboké stopy své organisační činnosti a své iniciativy, a konečně až do své smrti stál v čele Sociálního ústavu, kterýžto dnes hluboce želí jeho ztráty. Uprostřed této neúmorné práce a neúnavné činnosti, ve které nenalezl ani klidu, ani odpočinku, odešel náhle, odešel bez rozloučení, bez přátelského stisknutí ruky, odešel tiše tak, jako tiše žil a pracoval. Odešel předčasně, neboť on sám nejlépe věděl, jak mnoho je ještě úhoru nezdělaného na té naší národní roli hospodářské. Vždyť on to také byl, který náležel ke kruhu žáků Bráfových, které pronikla myšlenka o hospodářském povznesení a zesílení našeho národa, myšlenka, která není ještě dokončena. Tento kruh stále více řídne, ale my, kteří ještě z něho zůstáváme, zde u rakve Gruberovy slibujeme, že této myšlence zůstaneme věrni, neboť tělo hyne, ale myšlenka neumírá. Josef Gruber zemřel, ale nežil nadarmo a národ zůstane mu za jeho velké dílo vděčen. Josef Gruber zemřel, ale jeho duch bude žítí dále.

Nato ujal se slova ministr sociální péče, místopředseda Soc. ústavu ČSR., dr. Lev Winter, aby se rozloučil se zesnulým upřímným, procítěným projevem: »Sociální ústav Československé republiky pochovává dnes svého předsedu. Prof. dr. Josef Gruber nezapočal svoji vědeckou dráhu jakožto politik sociální, nýbrž hospodářský, ale čím více vyzrával, tím více zdůrazňoval i ve svém vlastním oboru, v průmyslové politice sociální momenty. Již před válkou uplatňoval, soustavně a důkladně propracoval a vydal své universitní přednášky o sociální politice, které zůstaly v tomto oboru naším nehlavnějším stanoviskem národně hospodářským. V »Národohospodářském obzoru«, kam prof. Gruber ukládal svůj bohatý studijní materiál, sledoval soustavně zejména dělnické ochranné zákonodárství, propagoval rozšíření živnostenské inspekce, domáhal se uskutečnění sociálního pojištění, zákonné úpravy pracovní doby a uplatňoval sociální hlediska v otázkách finančních i celních. Profesor Gruber činil tak vždy bez hluku, činil tak s přísnou objektivitou, ale pevně a důsledně. Jeho poučka sociální, která zůstává pravidlem, zní: ‚Kdekoli ryze hospodářské zájmy střetnou se s jinými zájmy ať národními a politickými, ať sociálními, kulturními a pod., hospodářské zájmy musí ustoupiti do pozadí, neboť hospodářství samo není sobě účelem, nýbrž je jen prostředkem k dosažení co nejvyššího fysického, duševního a mravního rozvoje, nejen individuí, nýbrž i národa.‘ Hospodářský blahobyt podle Grubra má býti základem k uskutečnění idejí spravedlnosti a humanity a mravnosti mezi národy. Bylo přirozeno, že když péčí ministerstva sociální péče byl zřízen Sociální ústav Československé republiky, byl

požádán prof. Gruber, aby se účastnil na jeho řízení. Když pak opustil úřad ministra sociální péče, v kteréžto době byl uskutečněn zákon o závodních výborech, a kdy zřídil též vědeckou komisi pro vypracování zákona o sociálním pojištění, zůstal až do své smrti aktivně připoután k sféře sociálních zájmů jako předseda Sociálního ústavu. Svoji vědeckou a mravní autoritou posiloval snahy, aby se z mladého ústavu stalo středisko hlubšího sociálního badání, podněcoval styky s odbornou cizinou a převzal těžkou odpovědnost za sjezd sociální politiky, který byl Sociálním ústavem pořádán. Ještě těsně před svou smrtí dne 22. dubna t. r. na schůzi Sociálního ústavu vytkl ústavu další cíle, zejména uskutečnění sociálního musea. Nedožil se již jeho zřízení, ale bude mu v něm zachována povinná skvělá památka.«

Konečně nad rakví Gruberovou předseda Masarykovy akademie práce, prof. čes. vysokého učení technického v Praze inž. Fr. Hasa vzpomenuł činnosti a zásluh zesnulého v Masarykově akademii práce. Uvedl: »Prof. dr. Gruber stal se hned po založení Masarykovy akademie práce členem jejího VI. odboru, národohospodářského a sociálního, který jej zvolil mezi prvé členy VI. třídy a tím i do vědecké rady Akademie. Pro svou všestrannou činnost v našem vědeckém i veřejném životě, jejíž velikost byla právě vylíčena, nemohl se věnovati práci v Akademii tak intensivně, jak by sobě byl snad přál, neboť snahy jeho celého života, zejména praktický směr jeho vědecké i publikační činnosti v oboru průmyslové politiky národohospodářské a v pozdější době i v oboru politiky sociální, byly velice blízké úkolům, jež má řešiti naše Akademie. Snad proto, že byl prakticky činným v Obchodní a živnostenské komoře, kteráž činnost bude zajisté ještě nastíněna, kde dostal se do úzkého styku s kruhy výrobně-technickými, a později jako docent a profesor na českém vysokém učení technickém, poznal význam národohospodářských i technicko-hospodářských problémů pro technika a sledoval je s živým zájmem, zejména v oboru produkčně-technickém. Proto stavěl se také velmi sympaticky k nově vytvořenému ústavu pro technické hospodářství průmyslové při Akademii. V profesoru Gruberovi ztrácíme nejen národohospodářského theoretika, ale i starostlivého hospodáře praktika, příznivce a podporovatele snah pro dosažení nejlepších kvalit našich výrobků, abychom nepodlehli v úporném konkurenčním boji s cizinou. Čeští technické, inženýři, pracovníci vědeckí i fysičtí, uznávajíce jeho úsilí o zvelebení živností, průmyslu, obchodu, prostředků dopravních, jako po drahách, tak po řekách i průplavech, a vidouce v něm vzor neúnavného pracovníka, vzdávají poctu jeho životnímu dílu a jeho památce! Želíme ztráty tohoto vědce tím více, že zmíněné boje nastávají v celém světě, a ztráta každého pracovníka, zvláště tak vynikajícího, znamená pro nás ztrátu spolehlivé podpory a bezpečné opory vědecké. Nese-li ztrátu svého osvědčeného člena bolestně instituce stará, ustálená, nese ji ještě bolestněji instituce nová, teprve se vyvíjející. Vyslovuji proto jménem Masarykovy akademie práce ještě s tohoto místa jejímu spolupracovníku prof. Gruberovi za vše, co pro ni vykonal, hluboce cítěné díky a přeji mu klidu po stálé, vyčerpávající činnosti, jež směřovala k prospěchu národa a vlasti.«

Nad hrobem prof. dra Grubera na hřbitově vyšehradském promluvil jednatel Jednoty pro povzbuzení průmyslu v Čechách, dr. K.

Růžička: »Pověřen jsem byl Jednotou pro povzbuzení průmyslu v Čechách a Českou společností národohospodářskou, abych jménem jejich rozloučil se s naším dlouholetým členem, vysoce váženým místopředsedou a redaktorem orgánu Jednoty »Národohospodářského obzoru« prof. drem Jos. Gruberem. Jednota pro povzbuzení průmyslu v Čechách založena byla roku 1833, a jak již název ukazuje, bylo ihned od počátku jejím programem a cílem buditi zájem o podnikání hospodářské a podporovati všechny snahy směrem tím se nesoucí v naší zemi. Již záhy v létech šedesátých, když éra liberalismu uvolnila poněkud pouta dřívější vázanosti politické a vědomí národní volněji a mocněji se počalo uplatňovati, počala Jednota pro povzbuzení průmyslu v Čechách vydávati prvý svůj český list hospodářský, který však záhy zanikl, a teprve v roce 1895 podařilo se Jednotě získati mladého, příčinnivého a již tehdy velké naděje budícího člena a spolupracovníka dra Grubera, jenž se ujal s nevšedním nadšením a vřelou oddaností redakčního vedení nového časopisu Jednotou vydávaného »Obzoru národohospodářského«, který se stal příčiněním zvěčnělého prof. dra Grubera nejen chloubou naší Jednoty, nýbrž chloubou odborného časopisectví českého vůbec. V »Obzoru národohospodářském« ukryt jest pravý poklad naší literatury národohospodářské, neboť uložil v něm prof. Gruber nejen nejvzácnější plody své vlastní nevyčerpatelné a nevyrovnatelné tvůrčí síly životní, nýbrž dovedl proň získati i všechny vynikající české pracovníky na poli národohospodářském posledních třiceti let. Zásluhou prof. Grubera byl »Obzor národohospodářský« po celých 30 let hlasatelem národohospodářských programů a ideálů naší české obce národohospodářské a až do převratu vedl »Obzor národohospodářský« zásluhou prof. Grubera neúprosný boj proti vídeňskému hospodářskému centralismu, který stále víc a více ohrožoval samostatné podnikání v zemích českých a přiváděl země naše stále ve větší odvislost Vídně. Profesoru Gruberovi bylo zřejmo, že podmínkou samostatné existence národní jest neodvislost hospodářská, a proto ve svých mistrně psaných přehledech hospodářských, v každém čísle »Obzoru národohospodářského« uveřejňovaných, tak bezohledné kritice podroboval různé návrhy a plány vídeňských národohospodářských centralistů, a naše politické kruhy upozorňoval na nebezpečí, které takové různé centrální instituce hospodářské ve Vídni zaváděné pro vývoj našeho samostatného hospodářského života chovají. A stejně čestně a neohroženě plnil list, vedený prof. Gruberem; své národohospodářské poslání v době válečné, informoval v našem duchu českou veřejnost a jen stěží unikal přísné cenzuře rakouské. A dnes, kdy řízení národohospodářského podnikání přešlo do našich rukou, i v naší republice zůstal »Obzor národohospodářský« věren svým tradicím a bez ohledu na zájmy jednotlivých tříd a skupin hlásal a bojoval prof. Gruber v »Obzoru národohospodářském« vždy jen za věc spravedlivou a prospěšnou celému národu. Podobně, jak byl neúprosný a neústupný dříve, zachovával i nyní plnou objektivitu v posuzování našeho života hospodářského i politického a věren zásadám vědeckého badání, zastával se vždy jen pravdy, odsuzuje každou činnost stranickou; hospodářský zájem našeho státu poškozující. Jest věru litovati, že v dnešní době, až příliš politickými směry prosycené, odchází z řad našich mužů, jehož rozhled a zájmy o celek povýšeny byly nad jakékoliv stranické

ohledy a který zajisté povolán byl, aby jako autorita všeobecně uznávaná promluvil ve vážných chvílích rozhodné slovo. Když letošního roku »Obzor národohospodářský« vstupoval do třicátého ročníku svého trvání, napsal prof. Gruber do lednového, únorového a březnového čísla »Obzoru« tři retrospektivní články, které počínají lapidárními slovy: ‚Vstupujeme letos do třicátého ročníku našeho časopisu — za téhož redaktora, v témže nakladatelství, v téže tiskárně a jako orgán téže korporace průmyslové.‘ A ještě ani jaro plně nerozlilo své paprsky po zemích českých, a ještě se ani plně nerozvinuly májové květy, a ze středu našeho vyrván byl nám náš prof. Gruber, nedočkav se již dovršení třicátého ročníku životního díla svého »Obzoru národohospodářského«. Jako tklivé elegie čtou se dnes jeho poslední slova, slova dýšící uspokojením vykonané práce, projevující však i odhodlání za vytknutým cílem dále neohroženě a vytrvale kráčet. — Osud však rozhodl jinak. Osířela stolice profesorská na vysokém učení pražském, osířel redakční stůl, kde rodily se ty velké ideje a vzácné myšlenky, osířely četné instituce národohospodářské a vědecké, jichž byl zemřelý vynikajícím spolupracovníkem, a všude zeje prázdň, v našich malých poměrech českých nesnadno vyplnitelná. Loučíme se s vámi, velevážený pane místopředsedo, vědomi si jsouce těžké, nenahraditelné ztráty, kterou odchodem Vaším Jednota pro povzbuzení průmyslu v Čechách utrpěla, a ubezpečujeme Vás, že památka Vaše aere perennius zapísána bude v análech dějin Jednoty a jméno Vaše trvale bude spíato s největším Vaším dílem životním — »Obzorem národohospodářským«.

Poslední rozloučil se s prof. Gruberem zástupce »Všehrd«, mluvčí našeho právnického dorostu, posluchačů a žáků zesnulého, dr. V. Stypa: »Byl jsem pověřen spolkem československých právníků »Všehrd« smutným úkolem, abych se zde nad otevřeným hrobem rozloučil několika slovy s naším profesorem drem Gruberem. Tak náhle, tak neočekávaně opustil nás prof. Gruber, že v prvním okamžiku nejsme s to, abychom si uvědomili velikost ztráty, která jeho odchodem vzniká československému národu, státu, naší vědě národohospodářské i našemu studentstvu. Profesor Gruber byl jedním z těch našich vzácných profesorů, kteří byli studentstvu vzorem pracovníka vědeckého. Jeho nestrannost, objektivnost a kritičnost, která přímo vybízela k diskusi o problémech národohospodářských, byla námi ceněna tím více, čím více různých názorů tyto otázky připouštěly. Prof. Gruber vždy a při každé příležitosti uváděl nejen názory své, nýbrž i názory opačné, odvažuje vždy pečlivě a svědomitě, co mluví pro a co proti. Profesor Gruber byl mužem práce. Měli jsme příležitost pozorovati zblízka jeho neúnavnou píli, která mu nedovolovala oddechu ani tenkrát, když ho opravdu nejvyšší měrou potřeboval. Byl studentstvu nejen učitelem, nýbrž i přítelem. Při nedostatku učebnic vydával své přednášky i knihy ke studiu potřebné, čímž studium svého oboru značnou měrou usnadňoval. Jeho přednášky vynikaly nejen vysokou úrovní vědeckou, přesností a jasností, nýbrž i uhlazenou formou tak, že těšily se všeobecně oblibě. Odchodem prof. Grubera utrpěli jsme ztrátu nenahraditelnou. Nebudeme více slyšeti jeho jasných, poutavých výkladů. Profesora Grubera není již více mezi živými, ale živými zůstala jeho díla literární, která budou i nadále živou studnicí nejen generaci dnešní,

nýbrž i generacím příštím, a tak památka jeho nevymizí nikdy z vděčné mysli naší.«

\*

Sociálnímu ústavu ČSR. došly projevy soustrasti od kanceláře presidenta republiky — Mezinár. Asociace pro boj s nezaměstnaností v Ženevě — Mezinár. Asociace pro zákonnou ochranu dělnictva v Basileji — Alberta Thomase, ředitele Mezinárodního úřadu práce v Ženevě — Karlovy university v Praze — Masarykovy university v Brně — právnické fakulty Masarykovy university v Brně — knihovny Komenského university v Bratislavě — české vysoké školy technické v Brně — vysoké školy strojíního a elektrotechnického inženýrství v Praze — vysoké školy architektury a pozemního stavitelství v Praze — vysoké školy zemědělského a lesního inženýrství v Praze — vysoké školy obchodní v Praze — akademie výtvarných umění v Praze — presidia ministerstva průmyslu, živností a obchodu — presidia ministerstva pro sjednocení zákonův a organizace správy — presidia ministerstva pro zásobování lidu — presidia ministerstva školství a národní osvěty — presidia ministerstva veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy — presidia ministerstva veřejných prací — presidia ministerstva s plnou mocí pro správu Slovenska — presidia nejvyššího účetního kontrolního úřadu republiky čs. — gremia nejvyššího správního soudu — presidia české finanční prokuratury — presidia policejního ředitelství v Praze — presidia zemské správy politické v Praze — zemské školní rady v Praze — ředitelství Zemského úřadu pro péči o válečné poškozence v Praze — předsednictví zemského správního výboru v Čechách — intendance českého zemského a národního divadla v Praze — klubu poslanců čs. národní demokracie — živnostenského inspektorátu pro policejní obvod pražský v Praze — živnostenského inspektorátu III. v Praze — sekretářství obchodní a živnostenské komory v Brně — správní komise obchodní a živnostenské komory v Brně — obchodní a průmyslové komory v Čes. Budějovicích — obchodní a živnostenské komory v Olomouci — správní komise obchodní a živnostenské komory v Plzni — presidia advokátní komory v Praze — notářské komory v Praze — presidia inženýrské komory pro ČSR. v Praze — Ústavu pro zvelebování živností v Praze — Nadační správy nadání Josefa, Marie a Zdenky Hlávkových v Praze — Národohospodářského ústavu při České akademii věd a umění — Ukrajinského sociologického ústavu v Praze — Jednoty k povzbuzení průmyslu v Čechách — České národohospodářské společnosti v Praze — Masarykovy akademie práce v Praze — Čs. Červeného kříže v Praze — výboru Ústřední Matice školské v Praze — spolku »Svatobor« v Praze — Čs. vědeckého ústavu vojenského v Praze — Zemské úradovny pre poistovanie robotníkov v Bratislavě — Čs. ústředí nemocenských pokladen v Praze — presidia Úrazové pojišťovny dělnické v Čechách — Ústřední bratrské pokladny v Praze — Zemského ústředního spolku jednot učitelských v Čechách — Ústředního svazu československého studentstva v Praze — spolku čs. právníků »Všehrd« v Praze — Studentského spolku ukrajinských právníků v Praze — spolku živnostenských inspektorů v republice Čs. v Praze — Odborového sdružení československého v Praze — Svazu majitelů dolů v ČSR v Praze — redakce »Masarykova slovníku naučného« v Praze — Družstva na záchranu zřícenin hradu Košumberka — slečny dr. Alice Masarykové, předsedkyně Čs. Červ. kříže — pí J. Šmakalové, sekretářky Čs. Červ. kříže v Praze — pp.: Ing. B. Bečky, ministra financí — dra E. Beneše, ministra zahraničních věcí — dra I. A. Bláhy,

univ. prof. v Brně — posl. F. Buřivala v České Třebové — dra J. Dolanského, ministra spravedlnosti — dra J. Drbohlava, koresp. M. Ú. P. v Praze — dra Fatky, gen. ředitele pošt v Praze — dra R. Fernegga, gen. sekretáře v Liberci — dra J. Franke, ministra pro zásobování lidu — G. Habrmana, zplnomocněného min. ČSR ve Vídni — H. Hartla, řed. prům. školy v Liberci — dra E. Chalupného, adv. v Táboře — dra O. Koutského, adv. v Pardubicích — H. Kubáta, odb. předn. min. vnitra v Praze — dra K. Laštovky, univ. prof. v Bratislavě — posl. R. Laube v Praze — J. Malypetra, ministra vnitra — dra I. Markoviče, ministra pro sjednocení zákonův a organizaci správy — dra A. M. Mayera, statkáře ve Vyklantících — dra P. Maxy, zplnom. min. v Praze — prof. J. L. Němce, řed. odb. školy v Praze — V. Němečka, předsedy svazu knihtiskařů v Praze — L. Pika, předsedy správ. komise města Plzně — dra J. Preise, vrch. řed. Živnostenské banky v Praze — dra A. Popelky, prvního pres. nejvyššího soudu v Brně — F. S. Procházky, řed. knihovny hl. m. Prahy XII — dra R. Roose, gen. řed. Zemské banky v Praze — posl. R. Schälzkyho v Brun- tále — A. Srby, ministra veřejných prací — J. Šrámka, ministra veřejného zdravotnictví — J. Šroma, min. taj. při zastupit. ČSR v Moskvě — F. Tomáška, předsedy posl. sněmovny — A. Tučného, ústř. taj. Čs. O. D. v Praze — dra B. Wellka, min. rady v Praze a dra B. Živanského, taj. Ústředí obch. a živn. komor v Praze.

K uctění památky univ. prof. dra Grubera věnoval dr. Chalupný 300 Kč, jež odevzdal Sociálnímu ústavu Československé republiky s tímto dopisem: »Navrhuji, aby při ústavě tomto zřízen byl na památku dra Josefa Grubera fond označený jeho jménem. Úkolem fondu toho by mohla být podpora žurnalistické školy, o kterou zesnulý usiloval, nebo podpora jiných oborů vzdělání sociálního.« Ke Gruberovu fondu, ač jeho založení dosud nevešlo v širší známost, přispěli dále: Sdružení absolventů čes. učení pro službu konsulární a diplomatickou 500 Kč, Národopisná společnost českoslovanská 500 Kč, J. Šrom, min. tajemník při zastupitelstvu ČSR v Moskvě 200 Kč, odb. r. dr. E. Štern 100 Kč, red. Aug. Žalud 100 Kč, Sociální ústav ČSR přispěl do Gruberova fondu zatím 2000 Kč. Kancelář Sociálního ústavu podává o tom veřejnosti zprávu a doporučuje ctitelům zesnulého, kteří by chtěli trvale uctít jeho památku, aby pamatovali na uvedený fond. Dary a příspěvky přijímá Sociální ústav Československé republiky v Praze III., 153.

### **Z činnosti Sociálního ústavu ČSR.**

Dne 22. dubna konalo se sborové sedění Soc. ústavu za velmi dobré účasti členstva, která se projevovala nejen počtem přítomných, nýbrž i jejich podněty a návrhy pro další činnost. Schůzi předsedal univ. prof. dr. Josef Gruber. Zprávu o činnosti v posledním dvouletí 1923—1924 přednesl prvý jednatel dr. E. Štern. Zpráva bude rozmnožena litograficky a členům Soc. ústavu bude rozeslána s příštím oběžníkem. Tiskem zatím vydána nebude; neboť podle stanov funkční období představenstva je tříleté a končí tedy teprve rokem 1925: bude proto pro příští sborové sedění zpráva o činnosti doplněna ještě údaji za rok letošní a pak teprve předložena širší veřejnosti. Zde zatím reprodukuje jenom její stručný obsah a nejvýznačnější data. Podle ní knihovna ministerstva sociální péče, jež slouží členstvu Sociálního ústavu a na niž Sociální ústav také hmotně přispívá, rozmnožena byla o 3135 knih v 7281 svazku, takže nyní má 7980 děl v 15.392 svazcích. V čítárně vykládáno je 306 listů, z nichž 146 cizojazyčných. Knihovna i čítárna jsou značně rozmnožovány výměnou,